

FILHARMONIA
SZCZECIN

WWW.FILHARMONIA.SZCZECIN.PL

3 listopada 2023 roku
Piątek – godz. 19.00

MISTERIOSO **Dawna Pomerania**

Ensemble Peregrina (Bazylea)

Agnieszka Budzińska-Bennett (PL/CH)

śpiew, kierownictwo muzyczne i słowo o muzyce

Lorenza Donadini (CH) śpiew

Hanna Järveläinen (FIN/CH) śpiew

Grace Newcombe (GB/CH) śpiew

Baptiste Romain (F/CH) fidele

Marc Lewon (D/CH) gitterna, śpiew

Program:

Stella maris

Ave maris stella (cantio, *Piae Cantiones*, Rostock 1582)

Ave maris stella (cantio, Gdańsk, XV w.)

Otton z Bambergu

Iustum deduxit Dominus V. *Immortalis* (dwugłosowe responsorium, Wienhausen, XV w.)

Improwizacja instrumentalna

All. Filii Syon (werset allelujatyczny, Stargard, XV w.)

Gratulare sponsa Christi (sekwencja, Stargard, XV w.)

Pomorscy książęta (Śpiewnik z Jeny, XIII/XIV w.)

Wizlav z Rugii – *We ich han ghedacht*

Rumelant z Saksonii – *Ir edlen herren ritter* (lament na śmierć Barnima I ze Szczecina)

Wizlav z Rugii – *Der Unghelarte*

Rumelant z Saksonii – *Niht wol ich sin vergessen mak* (lament na śmierć Gunzelina III ze Schwerinu)

Wizlav z Rugii – *Wol uph*

Wizlav z Rugii – *De erde* (wersja instrumentalna)

Pomorskie pieśni maryjne

All. Ave benedicta Maria (tropowany werset allelujatyczny, Gdańsk, XV w.)

Lament maryjny (*Bordesholmer Marienklage*, pierwotnie z Jasienicy k. Szczecina, XIV w. - fragment)

Verbum bonum (cantio, Gdańsk, XV w.)

Pomorski epilog

Loben sol man (anonimowa pieśń, Szczecin, XIV w.)

lucundare iugiter (trzygłosowa pieśń, *Piae Cantiones*, Rostock 1582)

Fot: Martin Chiang

ENSEMBLE PEREGRINA (Bazylea)

Kierownik artystyczny **Agnieszka Budzińska-Bennett**

Zespół założony w roku 1997 w Bazylei i kierowany przez polską wokalistkę i muzykologa, Agnieszkę Budzińską-Bennett, koncentruje swoje zainteresowania na świeckiej i religijnej muzyce europejskiej z okresu od IX do XV wieku. Główny obszar badawczej i artystycznej działalności zespołu to wczesna polifonia i monodia (Saint Martial, Notre Dame). Zespół stara się zbliżyć jak najbardziej do praktyki wykonawczej, której obraz wyłania się z przekazów źródłowych, ale nie rezygnuje z poszukiwania stylu, w którym w sposób naturalny przemawiać będzie do dzisiejszych słuchaczy.

Wieloletnia współpraca ze Schola Cantorum Basiliensis, w której członkinie zespołu spotkały się, studiowały a obecnie wykładają, doprowadziła do nagrania płyt „Mel et lac” (2005) i „Filia praeclara” z muzyką z klasztorów klarysek polskich (2008), które krytyka przyjęła z uznaniem, przyznając grupie liczne wyróżnienia: m.in. dwukrotnie Goldberg 5 (ES), płyta miesiąca magazynu Muzyka 21 (PL), Supersonic Pizzicato (LUX). Płyta „Filia praeclara” otrzymała ponadto prestiżową niemiecką nagrodę ECHO-KLASSIK 2009 za najlepsze nagranie roku a cappella. W roku 2011 ukazały się dwa kolejne nagrania „CruX” (z muzyką na okres wielkanocny z paryskich źródeł XIII w.) oraz „Sacer Nidus” prezentująca muzykę z początków państwa polskiego. Wydany w 2012 roku album „Veiled Desires” otrzymał nominację do International Classical Music Award 2013 oraz do Fryderyka 2013 w kategorii „najlepszy album polski za granicą”.

Kolejne płyty zespołu: „Cantrix” z muzyką szpitalniczek hiszpańskich, „Miracula” z muzyką średniowieczną poświęconą postaci św. Mikołaja, „Codex 457” z repertuarem ze średniowiecznego Innsbrucka oraz czteropłytowy cykl „Mare Balticum” z najstarszymi zabytkami muzycznymi średniowiecznej Danii, Szwecji i Finlandii, pieśniami Księcia Wisława z Rugii oraz z muzyką polskiego i niemieckiego Pomorza również zostały docenione prestiżowymi nagrodami muzycznymi.

Ensemble Peregrina czterokrotnie wystąpił w prestiżowej serii koncertów Freunde Alter Musik w Bazylei, a także na wielu festiwalach (m.in. Lucerne Festival, Misteria Paschalis) oraz trzykrotnie w USA, gdzie w 2013 roku w Nowym Jorku zainauguował sezon koncertowy „Music Before 1800”, w 2015 wystąpił na Madison Early Music Festival, a w 2018 odbył tournée po Filadelfii i okolicach. Koncerty grupy były transmitowane m.in. przez rozgłośnie Radio DRS2, BBC 3, Deutschlandfunk, SWR2, Bayerischer Rundfunk, Klaasika Radio Estonia oraz Polskie Radio 2. W roku 2015 ensemble Peregrina reprezentował Polskę podczas Międzynarodowego Dnia Euroradia koncertem „Polska muzyka średniowieczna w kontekście europejskim” transmitowanym na żywo w licznych rozgłośniach europejskich, m. in. BBC 3 oraz inauguował Kromer Festival w Bieczu. Szczególnym wydarzeniem roku 2016 był koncert zespołu (wraz z Adamem Strugiem i Monodią Polską) podczas X Jubileuszowego Zjazdu Gnieźnieńskiego.

W latach 2003/04, kierownik artystyczny zespołu Agnieszka Budzińska-Bennett wykładała muzykę XII-wiecznej Akwitanii w Schola Cantorum Basiliensis. Później należała do kadry badawczej tego instytutu (2011–2013) oraz prowadziła zajęcia z historii muzyki średniowiecznej (2016/17). Profesorami Schola Cantorum Basiliensis są pozostali członkowie zespołu: Baptiste Romain (średniowieczne i renesansowe instrumenty smyczkowe) oraz Marc Lewon (średniowieczne i renesansowe instrumenty szarpane). Do stałego składu zespołu należą wokalistki Lorenza Donadini, Hanna Järveläinen oraz Grace Newcombe.

Peregrina – wędrowczyni – odnosi się do sposobu, w jaki w średniowieczu następowało rozprzestrzenianie się trendów estetycznych, ale wyraża także nastawienie członków zespołu, które w podróżach widzą jeden z czynników kształtujących ich wrażliwość i kreatywność. Muzycy Peregriny – pochodzący z Polski, Szwajcarii, Niemiec, Finlandii, Wielkiej Brytanii oraz Francji – starają się tworzyć całość, która czerpie w harmonijny sposób z różnych tradycji, z jakich się wywodzą, odnajdując w nich liczne związki i wzajemne inspiracje.

POMERANIA

Średniowieczna muzyka z północy Polski i Niemiec (XIII-XV w.)

Jedną z części naszego programu stanowią utwory dotyczące chrystianizacji Pomorza i koncentrujące się na postaci świętego Ottona z Bambergu. Zaprezentujemy tu kompozycje zachowane w XV-wiecznym mszale stargardzkim – opowiadającą losy „apostoła Pomorza” sekwencję *Gratulare sponsa Christi* oraz wirtuozowskie *Alleluia*. Filii Syon. Do programu należą również maryjne pieśni z XV-wiecznego kancjonału z kościoła mariackiego w Gdańsku (jak, na przykład, unikalne bożonarodzeniowe *cantio Verbum bonum*) oraz z rękopisów przechowywanych w archiwach w Rostocku, Stralsundzie, Lubece czy Kilonii. Unikalny repertuar polifoniczny reprezentują kompozycje z północnoniemieckich klasztorów żeńskich. W programie zaprezentowane zostaną ponadto poruszające lamentsy *minnesingera* Rumelanta z Saksonii, poświęcone pomorskim książętom – szczecińskiemu Barnimowi I (*Ir edlen herren ritter*) i Gunzelinowi III ze Schwerinu (*Niht wol ich sin vergessen mak*).

Szczególnym elementem naszego pomorskiego programu są rekonstrukcje XIV- i XV-wiecznych utworów do niedawna przechowywanych w szczecińskich bibliotekach (jak najstarsza szczecińska pieśń *Lobet sol man*, która zabrzmiała po raz pierwszy od 700 lat!) lub kopiowanych z rękopisów z pobliskich klasztorów. Przykładem są tu przeznaczone do dramatycznej realizacji w Wielkiej Piątce fragmenty maryjnego lamentu z Bordesholm (*Bordesholmer Marienklaage*). Przejmujący tekst i nie mniej przejmujące melodie tego XV-wiecznego dramatu liturgicznego musiały być dość dobrze znane na średniowiecznym Pomorzu, bowiem komentarze na kartach niemieckiego rękopisu sugerują, że prawdopodobnie został on skopiowany w 1476 roku z innego rękopisu, pochodzącego ze świetnego niegdyś klasztoru augustiańskiego w Jasienicy koło Szczecina. W naszym programie nie może zabraknąć pieśni *Wislava*, być może tożsamego z tajemniczym księciem Rugii na przełomie XIII i XIV wieku, które zabrzmiały również w wersjach instrumentalnych.

Program Pomerania jest częścią cyklu Mare Balticum, który stawia sobie za cel zaprezentowanie średniowiecznego muzycznego dziedzictwa regionu Morza Bałtyckiego z wieków XII-XIV. Składa się on z czterech różnych programów, których stworzenie poprzedzone zostało czasochłonnymi przygotowaniem muzykologicznymi, filologicznymi, paleograficznymi i instrumentoznawczymi. Każda z kolejnych odsłón projektu podkreśla lokalny charakter danego obszaru Morza Bałtyckiego, jego historyczno-kulturową odrębność, prezentuje postaci lokalnych władców i świętych oraz chrześcijańskie korzenie poszczególnych krajów. Poszczególne programy zaprezentują lokalną twórczość poetycką średniowiecznej Danii, Szwecji, Finlandii, Niemiec oraz Polski, różnorodne repertuary muzyczne tych krajów oraz odmienne instrumentarium. Całościowy projekt ma natomiast za zadanie zaprezentować niezwykle silne polityczno-kulturowe związki między poszczególnymi krajami średniowiecznego Balticum i ich losy na przestrzeni wieków XII-XV odzwierciedlone w sztuce.

Rezultatem tego pieczętowania przygotowanego przez pochodzącą ze Szczecina Agnieszkę Budzińską-Bennett projektu są cztery albumy wydane przez niemiecką wytwórnię Tacet (in Real Surround Sound), które zostały wysoko ocenione przez międzynarodową krytykę. Po sukcesie pierwszej części projektu Mare Balticum „Music in medieval Denmark” (Tacet 2017), która nagrodzona została francuskimi 5 Diapason i otrzymała prestiżową nagrodę International Classical Music Award ICMA za najlepsze nagranie muzyki dawnej roku 2019, gorącym przyjęciem spotkały się dwie kolejne płyty cyklu. Część druga, „Medieval Finland and Sweden” (Tacet 2019) nominowana została do ICMA 2020, była albumem miesiąca Classique HD i uznana została przez magazyn High Fidelity za Best Recording 2019, a pierwsze kompletne nagranie pieśni i sentencji Wizlawa z Rugii (vol. 3, Tacet 2020) otrzymało ponownie nominację ICMA 2021 oraz nominację do Fryderyka 2021. Ostatnia odsłona projektu, „Pomerania”, ukazała się pod koniec roku 2021.

Agnieszka Budzińska-Bennett

1. Ave maris stella

lucens miseris,
Deitatis cella,
porta principis,
paradisi patens pons
tu cypressus Sion mons,
peccatorum fons.
Patris sub umbramine
natus es ex Virgine
sacro flamine.

2. Regis diadema,
stola presidis,
Samsonis problema,
funda Davidis,
turre per quam transit gens,
Deum verum timens ens,
ne desperet flens,
tu es Salomonis res,
in te tota nostra spes
agitur per tres.

3. Autor pietatis,
spes fidelium
radix sanctitatis,
fer auxilium.
Urna celi manans ros,

1. Pochwalonaś, Gwiazdo morza,

światło w niedoli,
boskie sanktuarium,
bramo księcia,
otwarty pomoście do Raju.
Ty cyprysie, góro Syjonu
i chrzcielniczo grzeszników.
W cieniu Ojca
z Dziewicy on się narodził
przez świętą płomień.

2. Królewski diademie
stuło wodza,
tajemna zagadko Samsona,
proco Dawida,
wieżo, przez którą przechodzi lud.
Niech ten, kto boi się prawdziwego Boga
niech nie rozpacza we łzach,
Ty, bogactwo Salomona,
w Tobie cała nasza nadzieja i ufność
są potrojne.

3. Autorze prawdziwej pobożności,
nadziejo wiernych
korzeniu świętości,
Przyjdź nam z pomocą!
Urno z nieba wylewająca rosę,

tu es ille Isse flos,
qui salvavit nos,
rubus quem non urit pyr,
positus sub patris ir,
tu celestis vir.

Iustum deduxit Dominus per vias rectas,
et ostendit illi regnum Dei,
et dedit illi scientiam sanctorum;
honestavit illum in laboribus suis
Et complevit labores illius
V. Immortalis est enim memoria illius.
quia et apud deum nota est et apud homines
Et complevit labores illius.
Dox. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto
Et complevit labores illius.

Alleluia. Filii Syon letamini et exultate in
domino Deo vestro quia nobis dedit docto-
rem iusticie.

1a. **Gratulare sponsa Christi,**
que per fidem genuisti
virum tanti nominis,
1b. In quo pater gloriatur
et virtutes operatur,
gaude, mater nobilis.

Tyś kwiat Jessego
który nas zbawił,
Krzaku nie zgorzały przez ogień,
poddany ręce Ojca,
mieszkańcu niebios.

Sprawiedliwego powiódł Pan po drogach prostych;
ukazał mu Boże królestwo
i dał znajomość rzeczy świętych.
W mozołach mu poszczęścił
i pomnożył owoc jego trudów.
V. Nieśmiertelna jest bowiem jego pamięć,
bo ma uznanie u Boga i ludzi:
i pomnożył [Pan] owoc jego trudów.
Dox. Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu.
i pomnożył [Pan] owoc jego trudów.

Alleluja. Synowie Syjonu radują się i weselą w Panu,
Bogu waszym, który dał nam nauczyciela sprawie-
dliwości.

1a. **Raduj się, Oblubienico Chrystusa,**
Ty, która przez wiarę spłodziłaś
człowieka tak wielkiego imienia.
1b. W którym obecna jest chwała Ojca
i wszystkie cnoty,
Raduj się, o szlachetna matko.

2a. Plaudite manu voce clama,
antistitis per te fama
crescat et memoria.
2b. Crevit enim ante Deum
qui beatum fecit eum
in celesti gloria.

3a. Vita cuius et doctrina
quasi stella matutina
lucet in perpetuum,
3b. Per le flagrat hec lucerna
prebens iter ad superna,
Deus exercituum.

4a. Auro fecit effulgere
vasa templi que fuere
vasa contumelie.
4b. Dum convertit ab errore
Pomeranos ex squalore
gentilis perfidie.

5a. Non in vase nec sub lecto
constituta sed in tecto
procul sparsit radios,
5b. Caritate rutilabat,
veritate fulminabat
terrens adversarios.

2a. Klaszcz w dłonie, podnieś głos swój
przez Ciebie niech sława mistrza
i pamięć niech się pomnoży.
2b. Przed Bogiem został objawiony,
który uczynił go błogosławionym
w niebiańskiej chwale.

3a. Jego nieskazitelne życie i nauki
jak jasna gwiazda poranka
świecą na wieki
3b. W Tobie goreje ta lampa
wskazując drogę do nieba,
Boże nasz, Panie Zastępów.

4a. Złotem jaśniejącymi uczynił
naczynia świątyni, które były
naczyniami niegodnymi.
4b. Gdy nawrócił Pomorzan
od ich błędu, od nędzy,
od perfidii pogan.

5a. Ani w naczyniu ani pod łożem,
lecz na dachu ukazał
swoje dalekosiężne promienie.
5b. Miłością mienił się jak karmazyn,
prawdą uderzał jak błyskawica
przerażając swych wrogów

6a. Ecce Joseph fortunatus
vir accrescens et probatus
in conspectu principis;
6b. Hic aperte declaratur
qua virtute dirigatur
via viri simplicis.

7a. Otto prudens et fidelis
dispensator qui in celis
certo gaudes titulo
7b. Ubi fruens celibatu
nos absolvas a reatu,
mortis et periculo.

8a. Prebe pias, pater, aures,
qualescunque sume laudes,
doctor celeberrime
8b. Funde preces apud Christum,
ut instauret chorum istum
paci saluberrime. Amen.

1. **Vve ich han ghedacht**
al disen nacht
an mine grozen swere.
De eyn wip beghat
vnt mich nicht lat
komen tzu eyner were.

6a. Zaprawdę, jakże szczęśliwy jest Józef,
człowiek wielki i doświadczony
o wyglądzie jak książę;
6b. Przepowiedziano wyraźnie,
że cnota będzie go prowadzić
przez drogę prostego człowieka.

7a. O Ottonie, roztropny i wierny
zarządcę, który w niebiosach
Twa wielka cześć raduje.
7b. Ty, który w czystości się rozkoszujesz,
uwolnij nas od wszelkiej winy
i niebezpieczeństwa naszej śmierci.

8a. Nakłoń swe święte uszy, Ojciec
każdej naszej pochvale,
o nauczycielu najślawniejszy
8b. Przed Chrystusem rozpościeraj nasze modlitwy
aby przywrócił ten chór
do najbardziej zbawionego pokoju. Amen.

1. **Biada, całą noc**
musiąłem myśleć o moim
wielkim cierpieniu,
które zadaje mi kobieta
nie dopuszcza mnie ona
do nagrody.

Daz se mir wolde nahen
Eyn cusselin
vz ir munt ist phin
den wolde ich wol vntphahen.

2. Uil sūze vrucht
wer daz din tzuht
daz du mich vult vürterben.
Vver gnade socht
vnt der an dir rocht
dem solt du selde erben.
Daz were an mime rate
Daz du minnen phant
in sine hant
ghebest vz dines herten grate.

3. Vvaz ich ye ghesanc
nie mir ghelanc
an diner hohen minne.
Des lide ich not
eyn irren tot
den ich da von ghewinne.
Imer wil ich dich bitten
Mir hilft keyn rat
also iz mir nu stat
in minem herten mitten.

Gdyby tylko się do mnie zbliżyła!
Pocałunek z jej ust
byłby czymś pięknym
Tak pragnąłbym go otrzymać.

2. Słodki owoc,
czy taka Wasza wola,
że każecie mi umrzeć?
Ktokolwiek szuka zmiłowania
i zbliża się do Was,
powinien otrzymać zbawienie.
Moja rada jest taka,
byś włożyła miłosną rękojmię
w jego dłoń
z głębi Waszego serca.

3. Tego, o czym kiedykolwiek śpiewałem,
nigdy od Waszej Miłości
nie otrzymałem.
Dlatego cierpię
z powodu śmierci w agonii,
która z niej się rodzi.
Chcę błagać Was zawsze:
Zadna rada mi nie pomoże,
gdy czuję to,
co czuję teraz w moim sercu,

1. **Ir edelen herren**, ritter, unde gernde diet,
unde alle geistlich orden, die sin hant beriet,
nu sit gemant, daz ir niht sült vergezen
Des edelen vürsten, der so grozer tugende pflak
daz ere in sime herzen an sin ende lak,
wand an den tot so hat er lop besezen,
Dem an sin alter grisiu har
mit eren wuohsen, sunder kerke nahen:
daz was der milte vürste Barnam von Stetin;
ich ziuhe an al die gernden, die nu lebendik sin,
daz sie nie milter suezen vürsten sahen.

2. Er ist nu hin, sin vleisch ist tot und ist begraben,
des hant die armen sorgen siechen kunde laben,
daz er sie wol von armuotsiuhe erlost.
Sit er so mangel hie von not geholfen hat,
nu hilf im, Gotes muoter, der barmunge rat,
mit diner helfe kum im dort ze troste!
Der herren unt der ritter munt,
die vrouwen, geistlich orden, gernde zungen,
die süln dich, sueze muoter, biten unde manen,
daz du im wellest diner ere straze banen:
wan Barnam nie von eren wart gedungen.

Der Vnghelarte

hat ghemachet eyne senende wise
da von lide ich groze not
er ich darnach singhe

1. **O wy, szlachetni panowie**, rycerze i wy, giermkowie,
i duchowni, wszyscy, o których troszczyła się jego ręka,
nie zapominajcie o szlachetnym księciu.
który praktykował tak wielką cnotę i do końca,
wazył i cenił w sercu swą sławę.
Był chwalony i wychwalany do końca swego życia.
Na starość włosy jego stały się czcigodne i siwe,
ale nigdy nie okazał się skąpy ani podły.
Taki właśnie był to łaskawy książę, Barnim ze Szczecina.
Z radością zaświadczam wszystkim giermkom na całym
świecie: nigdy nie było bardziej hojnego, życzliwego księcia.

2. Teraz odszedł, jego ciało jest martwe i pogrzebane.
Jego ręka mogła pocieszać biednych i chorych,
mógł uolnić ich od plagi ubóstwa.
Ponieważ tu na ziemi pomógł tak wielu w nędzy,
wstaw się teraz za nim, Matko Boża, aby mógł znaleźć
w zaświatach ukojenie, miłosierdzie i pokój.
Niech panowie i rycerze, giermkowie,
szlachetne damy i duchowni
wszyscy proszą Cię, droga Matko, i błagają
byś wskazała mu drogę do wiecznej sławy i chwały,
gdyż Barnim nigdy nie zszedł ze ścieżki cnoty.

Poeta „der Ungelahrte”

napisał pieśń miłosną,
która sprawiła,
że będę niespokojny

so ghetan eyn done.
Iz ist so harte
daz ich yn an mineme sanghe prise
sint ich iz bi minen tziten
nie han ghehort
durch daz dunket iz mich scone.
Nu uolghen ich ym
durch daz her mich hat ghebracht in diù leyde.
Durch daz ich mannen vnt den wiben
müz mit phin vnderseyde.
Machen eyne senende [wise]hüre
Daz diù were scone vnt tûre
So wolde ich sprechen
nu hat ghegange miner kunsten rute
kinder alle ich saghe vch
daz hi ist diser senende claghe sùze lute.

Niht wol ich sin vergezzen mak,

der mich so manigen lieben tak
gevröuwet hat mit siner habe:
nu vröuwe in Got der werde!
Vil vröude ich wilen was gewon
bi im, da bin ich leider von
gescheiden truriklichen abe;
sin vleisch ist worden erde.
Sin sele mueze dem wesen bi,
der sie von himele sande!
nu hilf im, Gotes muoter vri,

dopóki nie napiszę równie pięknej.
Jednak bardzo trudno jest
chwalić go w mojej piosence,
ponieważ nigdy
nie słyszałem nic
tak pięknego.
Teraz jestem zdeterminowany,
by podążać za jego przykładem, ponieważ sprawił,
że desperacko pragnę
skomponować kunsztowną piosenkę miłosną
dla mężów i białogłów,
równie piękną i doskonałą.
Wtedy powiedziałbym:
„Teraz moja wróżbiarska różdżka mojej sztuki
poruszyła się. Dziewczęta, powiadam Wam,
żał kochanka stał się słodki i melodyjny”.

Nie mogę go zapomnieć,

tego, który pewnego szczęśliwego dnia,
zachwycił mnie swoim darem,
O Przedobry! Niech Bóg da mu teraz radość.
Niegdyś wiele z nim zaznałem radości
niestety teraz musiałem się z nimi pożegnać
w smutny sposób.
Jego ciało obróciło się w proch;
niech jego dusza będzie z tym,
który niegdyś zesłał ją z nieba.
Pomóż mu, szlachetna Matko Boża,

gevriet sünden bloz unde aller schande!
bit im din kint genaedik sin,
dem uzerwelten vriunde min;
daz was der grabe Gunzelin,
der werde, wise von Zwerin,
den man durch sine tugende verne erkande.

1. Uvol vph ir stolzen helde

nu komet vor mit melde
drate vph de velde
nune rughet wer vch scelde.
sint de tzeit ist wnniglich.

De boyme sint ghecleydit
den voghelin bereydit
vil manighen tzuich se breydit
se enrûghet wer se veydit
diz ghin in der meyien rich.

Nu tretet vph den angher vnt donet
mit den voghelin uweren nuwen sùzen sanc.
Mitten meyien durch de voghelin sconit uwer lip.
vnt durch reyne werde sùze wip.

Der mey hat vns ghegheben
mit ym diz vrolich leben
in eren mûz wir streben
vnt in vroyden sweben
wer daz tû der habe danc.

uwolnij od grzechu i wstydu:
Wyproś łaskawość u Twego dziecięcia,
memu ukochanemu druhowi:
Taki był Gunzelin
drogi i mądry hrabia Schwerinu,
który był znany ze swych cnót.

1. Hej, wy dumni bohaterowie,

ruszajcie na zewnątrz
i nie przejmujcie się tym,
kto was za to beszta.
Pora roku jest wspaniała.

Drzewa są już pokryte liśćmi
i gotowe na przyjęcie ptaków,
rozkładają swoje gałęzie i nie dbają o to,
kto je ozdabia.
To hojny maj się tym zajmie.

Teraz ruszajcie na łąki
i zaczniście śpiewać swoją nową piękną pieśń wraz z ptakami.
Ozdóbcie się majem i ptakami
przez wzgląd na wspaniałe, szlachetne i uroczne niewiasty.

Maj poprzez swoje przybycie
daje nam radość życia
Chcemy dążyć do rycerskich zaszczytów
i cieszyć się szczęściem.
Ktokolwiek tak czyni, otrzyma za to pochwałę.

2. Sint sich der meyie blūzet
vnt inde voghelin grūzet
dartzū detzit vns sūzet
der meyie vns kumber būzet
durch daz lobe wir sine blūt.

Hirtzū neme wir vrowen
durch minningliez scowen
wer vns der meyie vūrhouden
ir wnnengliez towen
machtet vns wol eyn nuwen gūt.

Nu habe wir beyde vrowen vnt den meyien
durch de sole wir vrolich leben mit scalle.
Tanzen springhen vroyde manigher leye vntphahet.
dartzū ir wip den mannen nahet.

Diz tūt mit meynem rate.
vz uwes herten grate.
komet darin drate.
uwer keyn des nicht vūrspate.
ere vch der meyie vntphalle.

3. Ey wip we du mir laghest
vil wol du mir behaghest
mir vroydenbant du traghest
wen daz du mich vūriaghest
mit owe ich diz melde.

2. Maj ukazuje się w swoim rozkwicie,
a ptaki go witają,
czyni nasze on życie przyjemnym
i rozwiewa zmartwienia,
chwalimy jego rozkwit.

Zapraszamy ku nam również urodziwe niewiasty.
Nawet gdyby maj został nam odebrany,
ich wdzięczny chód
uczyniłby każdy nowy maj
dla nas pięknym.

Teraz mamy tak niewiasty, jak i maj,
bądźmy więc radośni i weseli.
Zacznijmy tańce, płyś i inne rozrywki,
a wy, niewiasty, powinnyście dołączyć do mężczyzn.

Radzę wam więc,
zdecydujcie się,
przybądźcie tu jak najrychlej,
nikt nie powinien się spóźnić
zanim maj przeminie.

3. O pani, jakież zastawiacie na mnie pułapki.
Jesteście mi tak miłą, tak,
to Wy nosicie wstążkę mojej radości,
ale ze smutkiem oznajmiam,
że odrzucacie mnie od siebie.

Langhe han ich ghesunghen
vil din lob vor ghedrunghen
mirn ist nicht wol ghelunghen
daz miner lebender tzunghen.
von dir nicht wirt tzu gelde.

Vve hast du daz indime herten vrowe
daz ich nicht von dir minne so ghenezen mac.
Du bist miner vroyde bilde ich scowe
suse dich vor alle wip du vrowest mich.

Vvizlau der iunghe singhet
diz liet sin vrowe ym bringhet
daz sin lip durch se ringhet
we sere se en twinghet
daz wirt noch sin vroydentac

Alleluia. Ave, benedicta Maria

Jesu Christi mater et filia
Flos pudoris
Fons dulcoris
Dus amoris
O Maria
celi via
virgo candens lilium
Stella maris apellaris
Ora tuum filium

Od dawna Was stawie
w moich pieśniach,
lecz jeszcze nie było mi dane
otrzymać od Was nagrody
za moje pochwały.

Cóż sprawia, że nie mogę się wyleczyć mego serca
z mojej do Was miłości?
To właśnie Wy zachwycacie mnie swoim wyglądem,
wśród wszystkich innych kobiet tylko w Was, o piękna,
moja radość.

Młody Wizlav śpiewa tę pieśń.
Jego Pani zmusza go do walki
o nią, ale bez względu na to,
jak bardzo trzyma go ona w więzach,
zamienia się one w końcu w radość.

Alleluia! Bądź pozdrowiona, błogosławiona Maryjo,

Matko i córko Jezusa Chrystusa,
kwiecie czystości,
źródło słodczy,
darze miłości.
O Maryjo,
drogo niebios,
Dziewico czysta jak lilia,
zwiesz się Gwiazdą morza.
Módl się za nami do Twego Syna,

Syodus splendoris
Mater salvatoris

Tu dignare deprecare
Virgo mater filium
Ne demergat, sed abstergat
Labem prorsus criminum

O Maria, omni plena gratia.

Bordesholmer Marienklage

O we des ghanges, des yk gha
myt yamer unde myt ruwen!
Myn kynt an deme crutze steyt,
myn leyt wil sik vornuwen.
Owe, owe, owe
des ghanges des yk nu ghe!
Ik mot scrygen yummermer
owe, owe, owe!
Bedrovet synt de synne myn,
went de heylynt ys in pyn,
de myn kynt ys unde ok myn god
unde der enghel sabaoth.
Owe, owe, owe, leyder wak ik nu vynde
an mynem herten truwen kynde!
Wor schal ik arme maget blywen?
dot, kum her, unde my vorswynde!
[169-184]

Gwiazdo świecąca,
Matko Zbawiciela.

Racz ubłagać
Twego Syna, o Dziewico i Matko,
By nas uchronił od Otchłani,
i obmył z grzechów.

O Maryjo, wszelkiej łaski pełna.

Lament maryjny z Bordersholm

Biada ścieżce, którą kroczę
z nędzą i bólem!
Moje dziecko jest na krzyżu,
ponownie czuję moje cierpienie.
O biada, o biada, o biada
z powodu ścieżki, którą kroczę!
Muszę bez końca płakać,
O biada, o biada, o biada!
Moje myśli zatrwożone,
bo Zbawiciel jest w męce,
który jest moim dzieckiem, a także moim Bogiem
i Panem zastępów anielskich.
O biada, o biada, o biada, boleśnie się teraz budzę
przy moim prawdziwie wiernym dziecku!
Gdzież ja biedna kobieta się podzieję?
Śmierci, przyjdź tu i przygotuj mój koniec!
[169-184]

O we yamer unde not,
o we mynes leven kyndes dot,
den ik an herten drage
unde so yamerliken klaghe.
Yo gha ik wedder unde dort,
noch entret hyr nemant vort,
de desse martere beweynende.
Owe elende!
Owy owe my huden unde jammermer
umbe mynes kyndes dot!
myn kummer ys so rechte grot.
O wy o we!
[205-215]
Symeonis grymmige swert,
du byst my unvorborghen.
du byst my lange vorbescherd,
des mot ik sere sorgen.
De sunne vorlust eren schyn
alder werld gemeyne,
de erde bevet das se licht,
ok kloven syk de steyne.
Dot, kum, nym uns beyden,
dat ik nicht eyne
van em enscheyde
so jamerliken.
Syn blot my nu rodet,
syn dot my nu dodet,
syn not my nu nodet

O biada, nieszczęście i strapienie,
O biada z powodu śmierci mego drogiego dziecka,
która mi drzazgą w sercu
stą też tak żałośnie lamentując.
Zaprawdę, krążę tu i tam,
nikt stąd nie odejdzie,
kto płacze wraz ze mną.
O biada, biada!
O biada, o biada mi dziś i na zawsze
z powodu śmierci mego dziecka.
Mój smutek jest tak wielki.
O biada, o biada!
[205-215]
Straszliwy mieczu Symeona,
nie ukryłeś się przede mną.
Od dawna jesteś mi przeznaczony,
Dlategoż takam strapiona.
Słońce straciło swe światło
dla całego świata.
Ziemia się trzęsie,
nawet skały pękają.
Śmierci, przyjdź, zabierz nas oboje
abyśmy nie była
z nim tak żałośnie
rodzielona
Jego krew czerwona teraz na mnie,
jego śmierć zabija mnie teraz,
jego cierpienie wywołuje we mnie smutek,

myt em ghelyke.
[690-705]

1. Verbum bonum et suave

Personemus, illud Ave,
Per quod Christi fit conclave
Virgo, mater, filia.

2. Per quod Ave salutata
Mox concepit fecundata
Virgo, David stirpe nata,
Inter spinas lilia.

3. Ave, veri Salomonis
Madens vellus Gedeonis,
Cuius magi tribus donis
Laudant puerperium;

4. Ave, solem genuisti,
Ave, prolem porotulisti,
Mundo lapso contulisti
Vitam et imperium.

5. Ave, mater Verbi summi
Maris portus, signum dumi,
Aromatum virga fumi,
Angelorum domina.

w poczuciu jedności z nim.
[690-705]

1. Owo Słowo, dobre i słodkie,

brzmi „Zdrowaś”
przez które dziewica, matka i córka
stała się mieszkaniem Chrystusa.

2. Pozdrowiona przez owo „Zdrowaś”,
dziewica wkrótce stała się brzemienna,
dziewica z rodu Dawida,
lilia wśród cierni.

3. Zdrowaś, prawdziwa [świętynio] Salomona,
Zdrowaś, runo Gedeona,
którego królowie trzema darami
narodziny pochwalili.

4. Zdrowaś, która zrodziłaś słońce,
Zdrowaś, Tyś zrodziła dziecię,
Upadłemu światu dałaś
Życie i porządek.

5. Zdrowaś, matko najwyższego Słowa,
bezpieczna przystani, znaku krzewu,
gałązko aromatycznego dymu,
władczyni aniołów.

6. Supplicamus, nos emenda,
Emendatos nos commenda
Tuo nato ad habenda
Sempiterna gaudia.

1. Loben sol man ie die zit,
swie si sich gestellet,
swen si kelte unt bluomen git,
dar nach daz gevellet;
Wan si kummt, man sol sie aber gruezen:
swer des suren niht enhan,
der enweiz niht von dem suezen.

2. Vehten will der winter kalt
gegen dem lieben summer,
voglin diu da waren baht,
muezen liden kummer.
ouch die bluomen falwen uf der lite:
Er hat niht gevohten wol,
der weinet nach deme strite.

3. Wen das glücke vröuwen wil,
der kann niht verderben,
vröude hat er al ze vil,
kan er daz erwerben.
In dem hus sint drier hande schaden:
Regen, rouch ein boese wip,
der da mite ist verladen.

6. Prosimy Cię, zmaż nasze grzechy,
i pozwól nam nienagannie
chwalić Twojego Syna
i oczekiwać wiecznej radości.

1. Zawsze należy chwalić porę roku,
bez względu na to, jaki przybiera kształt,
czy przyniesie chłód, czy kwiaty,
cokolwiek przyniesie;
Lecz gdy nadejdzie, należy ją powitać
kto kwasu nie spróbował,
nie zna też słodyczy.

2. Chłodna zima staje w szranki
z pięknym latem,
ptaki, które na początku były odważne,
muszą teraz cierpieć.
A kwiaty więdną w dolinie
ten, kto nie walczył dobrze
płacze po zakończeniu bitwy.

3. Ten, kogo fortuna uszczęśliwi
nie zazna żadnych szkód,
ma aż nadto radości,
jeśli to mu się uda.
Kto ma w domu trzy rodzaje nieszczęść:
deszcz, dym i trefną żonę,
ten musi znosić ten wielki ciężar.

4. Ich rate, daz der werde man
alle vrouwen ere.
ist dar denne iht wankels an,
wer kan daz gekeren?
sieht und reht hat seldom eine krümbe:
daz kint daz klaget slege vil,
es senseit och niht warümbe.

5. Ich rate, daz der werde man,
alle vrouwen prise;
wan sie gebent vröuden vil,
wem si daz bewisen.
ist ein vrouwe âne dise hulde
enhât den schaden niht der man:
er ist âne schulde.

1. lucundare iugiter
plebs devota debitis
Melos canens dulciter
Christi Iesu meritis.

2. lucundare iugiter
plebs devota debitis
qui te tulit acriter
vinculis ab intimis.

4. Moja rada! Niech godny mąż
oddaje cześć wszystkim kobietom.
Jeśli w czymś uchybi,
któż może to naprawić?
Przezorność i cnota rzadko przynoszą kłopoty:
Dziecko, które dostaje ciągle cięgi,
też się skarży się z jakiego powodu.

5. Moja rada! Niech godny mąż
oddaje cześć wszystkim kobietom.
Albowiem wiele dają radości,
temu, komu na to pozwalają.
Jeśli niewiasta nie ma tejsze cnoty,
to mężczyźnie nie stanie się żadna krzywdą:
pozostanie on bez winy.

1. Raduj się bez końca,
o wierny ludzie,
z miłością opiewający
zasługi Jezusa Chrystusa.

2. Raduj się bez końca,
o wierny ludzie!
On to uwolnił twe serce
z ostrych więzów.

Tłumaczenia: Agnieszka Budzińska-Bennett

Zapraszamy na kolejne koncerty:

07.11.
wt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
LISZT | SIBELIUS

Malmö Academy of Music Symphony Orchestra

Julia Isaksson fortepian

Samuli Örnströmer dyrygent

ELFRIDA ANDRÉE - Uwertura koncertowa D-dur

FERENC LISZT - Koncert na fortepian i orkiestrę nr 1 Es-dur

JEAN SIBELIUS - Symfonia nr 2 D-dur op.43

10.11.
pt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
Requiem dla mojego przyjaciela

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Chór Politechniki Morskiej

Joanna Freszel sopran

Mariola Siepak sopran

Daniel Domarecki tenor

Łukasz Dulewicz kontratenor

Maciej Cetnarski bas

Paweł Kotla dyrygent

ZBIGNIEW PREISER – Requiem dla mojego przyjaciela

18.11.2023, sobota, godz. 20:00

SOUNDLAB

Jaczaszek / Wesołowski & Szczecin Philharmonic Orchestra pres. Eirēnē (premiera)

Michał Jacaszek i Stefan Wesołowski prezentują swoje najnowsze dzieło – płytę „Eirēnē” łączącą elektronikę z muzyką orkiestrową. Album będzie dostępny w sprzedaży i serwisach streamingowych już od 18 listopada. Także tego dnia artyści wystąpią na żywo w Filharmonii w Szczecinie, gdzie premierowo zaprezentują cały materiał.

Start koncertu o 20:00. Bilety wciąż dostępne.

Album „Eirēnē”, zainspirowany imieniem greckiej bogini pokoju, to opowieść o kontrastach, emocjach i napięciu. Jacaszek i Wesołowski oferują słuchaczom swoją muzyczną narrację – z jednej strony momentami dramatyczną, z drugiej nostalgiczną. Elektronikę i instrumenty orkiestrowe stapiają w harmonijną całość.

SYNTEZA – architecture | graphics | design zaprezentuje w swojej najnowszej edycji prace pedagogów wiodących uczelni artystycznych z kraju i zagranicy oraz zaproszonych gości.

GALERIA POZIOM 4

Hasłem tegorocznej SYNTEZY 2023 jest Harmonia. Tym razem artyści zajmą się aspektem kobiecym w sztuce i projektowaniu. Harmonia, wg mitologii greckiej, była matką Amazonek – silnych i niezależnych wojowniczek, ale także uosabiała ład i zgodność. Harmonia swoim znaczeniem obejmuje także wiele dziedzin sztuki i kojarzona jest z dążeniem do ponadczasowego piękna w równowadze kompozycji, formie dopełniających się elementów jak i przesłaniu. Jest także subiektywnym odczuciem artystów i projektantów, co stwarza możliwość konfrontacji ich poglądów i stosowanych środków wyrazu.

Organizatorzy główni:

Wydział Architektury Wnętrz i Scenografii Akademii Sztuki w Szczecinie
Wydział Grafiki Akademii Sztuki w Szczecinie.

Współorganizatorzy:

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu,
Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi,
Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie,
Polsko-Japońska Akademii Technik Komputerowych w Warszawie,
Politechnika Poznańska

Wystawa będzie dostępna do 26 listopada w dniach otwarcia galerii:
soboty i niedziele w godzinach 12:00 – 16:00 (ostatnie wejście 15:30)
22 października 2023 ostatnie wejście do galerii o godzinie 15:00.

Bilet w cenie 10 zł do kupienia w kasach i na stronie Filharmonii: filharmonia.szczecin.pl.

Dla gości koncertu galeria dostępna pół godziny przed, w przerwie i po koncercie z ważnym biletem na dany koncert.

GALERIA PRZY CERKWI

FilHERmonia | ZAPISANE W DNA

Wystawa jest nie tylko artystyczną interpretacją niezwykłego kodu naszego życia, dokonaną przez wykładowców Akademii Sztuki w Szczecinie, lecz także oddaniem hołdu codziennemu wysiłkowi naukowców i lekarzy. Każda praca na wystawie jest osobistą interpretacją tematu DNA w naszym świecie: od pierwszych badań genetycznych na roślinach, poprzez molekularne obrazy aż po jasny przekaz o dobroczynnych skutkach badania piersi.

Praca artysty i naukowca jest porównywalnie trudna i mozolna. Po długich godzinach poszukiwań, dochodzimy nierzadko do rozwiązań tak prostych, że wydają się osiągalne w krótką chwilę.

Dzisiaj jesteśmy już pewni, że występujące w nukleotydach zasady azotowe pod postacią adeniny (A), tyminy (T), guaniny (G) i cytozyny (C), ułożone w pary tworzą podwójną helisę. Jednak w latach 50. ubiegłego wieku budowany mozolnie model był bardziej kojarzony ze sztuką nowoczesną niż strukturą, która miała uchylić drzwi do tzw. „tajemnicy życia”. Za swoje odkrycie naukowcy James D. Watson, Francis Crick i Maurice Wilkins w roku 1962 zostali uhonorowani Nagrodą Nobla w dziedzinie medycyny.

Wystawa prac wykładowców i studentów Akademii Sztuki w Szczecinie, m.in. Lexa Drewińskiego, dostępna będzie do 22 października – w dniach otwarcia Galerii.

prestiz
MAGAZYN SZCZECIŃSKI

Sprzedaż i rezerwacja biletów:

Sprzedaż biletów prowadzona jest w kasie Filharmonii oraz za pośrednictwem strony www.filharmonia.szczecin.pl.

Kasa Filharmonii

tel. +48 91 431 07 20

infolinia +48 539 94 94 54

kasa@filharmonia.szczecin.pl

Kasa jest czynna:

od wtorku do czwartku w godz. 13:00–18:00,

w piątek w godz. 13:00–20:00

oraz godzinę przed biletowanym wydarzeniem, którego organizatorem jest Filharmonia.

Infolinia jest czynna:

od wtorku do czwartku w godz. 10:00–16:00.

Informujemy o możliwości asystowania pracowników Filharmonii osobom niepełnosprawnym podczas koncertów organizowanych przez Filharmonię. Prosimy o kontakt z kasą Filharmonii.

Abonament

Zachęcamy do zakupu abonamentów na nowych zasadach:

przy zakupie przez jedną osobę co najmniej siedmiu biletów normalnych/ulgowych na różne koncerty Filharmonii obowiązuje zniżka 15% od każdego biletu.

Filharmonia zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian w repertuarze.

Znajdą nas Państwo na:

facebook.com/filharmoniaszn | instagram.com/filharmoniaszn | twitter.com/filharmoniaszn

Kartenverkauf und Buchung:

Eintrittskarten sind an der Kasse der Philharmonie und im Internet auf www.filharmonia.szczecin.pl erhältlich.

Kasse der Philharmonie

Tel. +48 91 431 07 20

Kundenservice +48 539 94 94 54

kasa@filharmonia.szczecin.pl

Kasse der Philharmonie ist geöffnet:

von Dienstag bis Donnerstag zwischen 13:00 und 18:00 Uhr,

am Freitag von 13:00 bis 20:00 Uhr

und eine Stunde vor dem Beginn einer von der Philharmonie organisierten Veranstaltung mit Eintrittskarten.

Kundenservice ist für Sie erreichbar:

Von Dienstag bis Donnerstag zwischen 10:00 und 16:00 Uhr

Wir möchten Sie über die Möglichkeit informieren, dass Mitarbeiter der Philharmonie bei Konzerten, die von der Philharmonie organisiert werden, für Menschen mit Behinderungen da sind.

Bitte wenden Sie sich an die Mitarbeiter der Kasse.

Abonnement

Wir empfehlen den Kauf von Abonnements nach der neuen Geschäftsordnung:

Wenn eine Person mindestens sieben reguläre Eintrittskarten für verschiedene philharmonische Konzerte kauft, wird auf jede Karte ein Rabatt von 15% gewährt.

Die Philharmonie behält sich das Recht vor, Änderungen am Repertoire vorzunehmen.

Folgen Sie und auf:

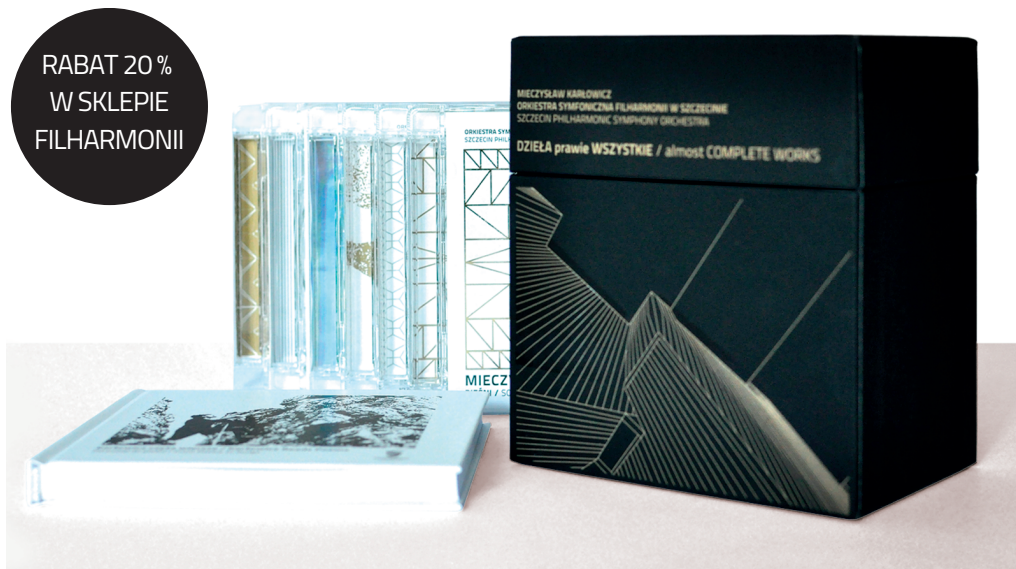
facebook.com/filharmoniaszn | instagram.com/filharmoniaszn | twitter.com/filharmoniaszn

MIECZYŚŁAW KARŁOWICZ DZIEŁA prawie WSZYSTKIE

WYDANIE SPECJALNE Z OKAZJI JUBILEUSZU
ORKIESTRY SYMFONICZNEJ FILHARMONII W SZCZECINIE

RABAT 20 %
W SKLEPIE
FILHARMONII

Wydawca

Filharmonia im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie
- Wielką trybuną Kultury współfinansowaną przez
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Mieczysław Karłowicz Philharmonic in Szczecin
- Wielką trybuną Kultury współfinansowaną przez
Ministry of Culture and National Heritage

70 lat Filharmonii im. Mieczysława
Karłowicza w Szczecinie
70 years for the Mieczysław
Karłowicz Philharmonic in Szczecin

75 lat Orkiestry Symfonicznej Filharmonii
im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie
75 years for the Mieczysław Karłowicz
Philharmonic Symphony Orchestra in Szczecin

Partner wydawniczy

Znajdziesz nas / Unsere Webpräsenz:

[www: filharmonia.szczecin.pl](http://www.filharmonia.szczecin.pl)

facebook.com/filharmoniaszczecin | instagram.com/filharmoniaszczecin | twitter.com/filharmoniaszn

tiktok.com/filharmoniawszczecin | youtube.com/filharmoniaszczecin | youtube.com/edufilharmoniaszczecin

Mecenas Roku 2023

Patron Sezonu Jubileuszowego 2023/2024

BMW
Bońkowsky

Główny Partner Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii